

03

2017

19. ROČNÍK

ZALOŽENÉ
1999

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY
ČASOPIS
FARNOSTI
MARKUŠOVCE

07 NAPLNENÝ
ČAS

10 AKTÍVNA ÚČASŤ
NA SVÄTEJ OMŠI

12 PRVÉ SVÄTÉ
PRIJÍMANIE

21 SPOMIENKY
NA KŇAZA

*Jeden z oltáríkov (2017)
na kostolnom dvore v Markušovciach
Foto: Peter Lazor*

MILÍ ČITATELIA!

Jeden citát hovorí o tom, že: „*Ludia čakajú celý týždeň na piatok, celý rok na leto a celý život na šťastie*“. Pousmejeme sa. Mnohí z nás sme takými čakateľmi a viacerí z nás aj uhundranými čakateľmi s túžbou: kedy bude lepšie? Avšak sťažujúcim sa čakaním na to, čo bude, nám život preletí pomedzi prsty. Výrečnejší je výrok: „*V živote človeka nejde o to, aby bol šťastný, ale aby bol užitočný. A šťastie vyplynie z toho ako jeho sprievodný jav.*“

Obe myšlienky sa pekne spájajú s témami, ktoré rezonujú aj v našej farnosti.

- 1) Lúčime sa s kaplánom Františkom a vítame nového kňaza vo farnosti.
- 2) Pri príležitosti Dňa otcov sa delíme o radosť, že aj v našej farnosti sú rodiny, ktoré sa usilujú vnášať do svojho života živé evanjelium. A jedným z otcov, ktorý reprezentuje všetkých dobrých otcov, sa stal Otcom roka 2017 – Peter Lazor.
- 3) Tento rok si pripomíname 100. výročie fatimských zjavení a svätorečenie detí Františka a Hyacinty.

Kňaz vo farnosti; otec v rodine; zbožné a poslušné deti – určite nikto z nich nepatrí do zoznamu takzvaných „čakateľov na lepšie časy“. Práve naopak, usilovali sa byť užitoční a to ich tiché šťastie prišlo, prichádza a príde tak jemne ako letný vánok.

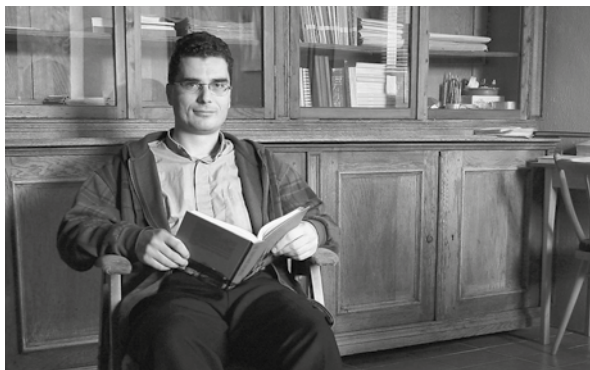
Milí čitatelia, do konca júna 2017 ste mohli svoj názor na fungovanie nášho časopisu vyjadriť v anketе. Ďakujeme za všetky vaše reakcie. Vyhodnotíme ich a v najbližšom vydaní časopisu Pokoj a dobro vám prinesieme jej výsledky.

Prajem nám všetkým pekné leto, aby sme dokázali byť aj počas oddychu s Božou pomocou užitoční.

MONIKA HODNICKÁ

šéfredaktorka

monika.hodnicka@gmail.com

V júli 2013 prišiel k nám do farnosti ako nový kaplán a hneď na začiatku sme s ním urobili krátky rozhovor. (Pokoj a dobro, 15/4). V ňom zdôraznil, že svätá omša je základom duchovného života. Rodák z Hranovnice sa v júni 2017 s nami lúči, aby ďalej pokračoval v pastorácii v inej farnosti. Tichý, nenápadný, hlbavý, ktorého sme spoznávali po ovocí, a to je teraz o čosi viac viditeľnejšie.

František Benko

Je viac ako symbolické, že náš odchádzajúci kaplán k nám prišiel v čase, keď sa stal pápežom terajší František. Vtedajší rok bol o čosi viac bohatší na Františkov.

1 Pán kaplán, čo ste počas svojho pôsobenia u nás zistili - aká sme farnosť?

„Potom si Pán vyvolil iných sedemdesiatich dvoch a po dvoch ich poslal pred sebou do každého mesta a na každé miesto, kam sa sám chystal ísť. A povedal im: *„Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Preto prosťte Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu! Choďte! Hľa, posielam vás ako baránkov medzi vlkov.*“ (Lk 10, 2-3)

Pán Ježiš, keď posielal svojich učeníkov ohlasovať evanjelium, povedal im, že žatva je veľká, a že on sám ich posielal na túto veľkú žatvu. Ďalej im povedal, že majú ísť ako baránkovia, v pokore, jednoduchosťou, ale v Božej moci.

Farnosť Markušovce je veľká farnosť. Je to veľká Pánová vinica, na ktorú treba veľa Božích služobníkov, aby na nej pracovali.

Je to veľmi rozsiahla farnosť, je potrebné tu pracovať na viacerých poliach, na ktoré sú potrební viacerí robotníci, „*preto prosťte Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu!*“

ODCHÁDZANIE A PRICHÁDZANIE

2 Čo Vám to obdobie v našej farnosti dalo alebo vzalo, čím Vás obohatilo, kam Vás posunulo?

Tu sa ozval Peter: „Pozri, my sme opustili všetko a išli sme za tebou.“ Ježiš povedal: „Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti, alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život.“ (Mk 10, 28-30)

Peter apoštol sa pýtal Pána Ježiša, aká bude ich odmena za to, že sa rozhodli nasledovať Pána Jažiša. Peter sa pýtal, čo im to dá, alebo o čo prídu kvôli Kristovi. Ježiš povedal apoštolom, že nepríde o nič. Lebo aj keď budú musieť opustiť to, čo majú radi, na čo sú zvyknutí, ale Ježiš im to nahradí, už tu na zemi tým, že sa o nich vždy bude starať a dá im to, čo budú potrebovať. A to najdôležitejšie, je to, že dosiahnu večný život.

V tejto farnosti som neprišiel o nič. A hoci sa Boží služobník kvôli Pánovej vinici zrieka mnohých vecí, odmena ho neminie. A to, čo dostávame od Pána je pre nás najdôležitejšie – večný život.

3 Aké slová na "ďalšiu cestu" by ste venovali našim deťom, mládeži, rodinám, starým ľuďom a iným?

„Píšem vám, deti: Pre jeho meno máte odpustené hriechy.

Otcovia, vám píšem: Poznali ste toho, ktorý je od počiatku.

Mládenci, vám píšem: Premohli ste Zlého.

Napísal som vám, deti: Poznali ste Otca.

Napísal som vám, otcovia: Poznali ste toho, ktorý je od počiatku.

Napísal som vám, mládenci: Ste silní, Božie slovo ostáva vo vás a premohli ste Zlého.“ (1 Jn 2,12-14)

Toto sú slová svätého Jána apoštola, ktoré adre-

soval kresťanom v Prvotnej Cirkvi. A hoci v tomto úryvku neoslovil všetky kategórie ľudí, to najdôležitejšie, čo tu hovorí, a čo by som aj ja rád venoval všetkým: Poznáajte Boha a jeho lásku a skrze Božie slovo premáhajte Zlého.

Azda najviac sa nám bude meno Františka Benka spájať s deťmi, mládežou, s jeho trepezlivosťou v pastorácii s rómskymi deťmi a s Krížovou cestou na Tepličke. Možno len málo ľudí tuší, koľko fyzickej práce venoval tomuto peknému dielku. A nielen jemu. Bez okolkov prikladal v tichosti ruku k dielam tam, kde bolo treba vyhrnúť rukávy a pracovať.

Za celú farnosť Markušovce, spolu s filiálkami Teplička a Lieskovany, prajeme nášmu Františkovi, aby po vzore svojho menovca – pápeža Františka – neúnnavne spolupracoval na spásе jemu zverených ľudí a podľa vzoru svätého Františka si svojou skromnosťou a nenáročnosťou získaval aj naďalej srdcia detí, mládeže i dospelých.

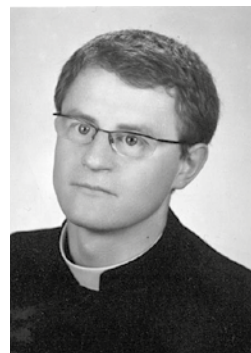
Milý František, ďakujeme Vám aj za Vaše zodpovedné pôsobenie v redakcii časopisu Pokoj a dobro, za Vaše podnetné články a príspevky. Nech Vás Boh na Vašich ďalších cestách požehnáva!

Monika Hodnická

NOVÝ KAPLÁN

Novým kaplánom sa v našej farnosti od júla 2017 stáva **Mgr. Adam Rataj**. Prichádza z farnosti Klčov. Narodil sa 29. 10. 1979. Vysvätený bol 17. 06. 2006 a na svoju prvú kaplánsku nastúpil do Veľkej Lomnice. Od 01. 07. 2010 pokračoval pôsobiť ako kaplán v Žehre a od 1. 7. 2011 bol kaplánom v Klčove.

Tešíme sa na jeho pôsobenie a postupné spoznávanie.

SVÄTÝ MARTIN

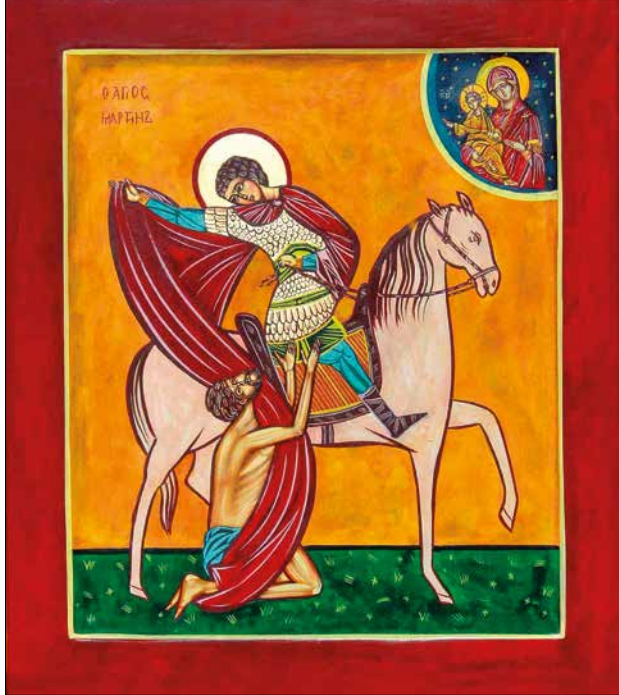
PRVÝ KONFLIKT

S OTCOM KVÔLI VIERE

Martin je už rok katechumenom. Snaží sa žiť podľa viery, usiluje sa pestovať v sebe kresťanské čnosti, ktoré mu biskup odporúčal. Často nad sebou a svojimi chybami premýšľal, ale snažil sa ich vykoreniť. Matka, ktorá s ním bola častejšie ako otec, si všimla, že je vládnejší, poslušnejší, ochotnejšie si plní povinnosti a vie sa aj zrieknuť či podeliť s inými o nejakú dobrotu. Otec však stále nevedel, že jeho syn sa chce stať kresťanom. Martin vedel, že raz sa to dozvie a vtedy bude mať možnosť nielen nezaprieť vieru, ale ju aj vyznať. Tušil, že nebude nadšený, ba môže to pokladať za neposlušnosť. V deň narodenín dostal Martin od otca krásneho panónskeho koňa. Pochádzal z najušľachtilejšieho plemena cisárskeho žrebčínca. Bielej kobyly dal meno Glória, vyskočil do sedla a vybehol po bielom snehu na radosnú prechádzku. Večer sa rodina zišla k slávnostnej večeri.

ŠOKOVANÝ OTEC

Po večeri vzal otec syna do átria, čo bol vnútorný otvorený priestor rímskeho domu, kde sa obvykle modlil k svojim bohom. Najprv vyprosival požehnanie pre syna, potom nasypal do striebornej misky zrnká tymiánu a napokon vyzval Martina, aby tiež obetoval bohom ich domu. Martin zbledol, rýchlo sa však vzchopil a pevným hlasom povedal: „Nie, otec, ja nemôžem obetovať týmto obrazom.“ „Prečo nie? Prečo im nemôžeš obetovať? Ochránujú ťa od tvojho narodenia a zaslúžia si, aby si im vzdal česť.“ „Mňa ochraňuje živý Boh, nie tieto figúrky. Aj

tak sú len bezduchým komom. Otec, stretávam sa s kresťanmi, vyučuje ma kresťanský biskup, stal som sa katechumenom.“

„Katechumenom? Čo to je? Ty si tiež kresťan?“ „Katechumeni sú čakateľmi na krst, ešte nie som kresťanom, ale chcem sa ním stať.“ „Taká bezočivosť, nestrpím, aby si sa hlásil k tej sekte, čo uctieva Ukrižovaného! Si Riman a budeš sa modliť k bohom, ktorým ja od mladosti slúžim.“

MARTINOVA OBETA

Martin na radu matky a priateľa Festa, ktorý bol už dávno kresťanom, poradil sa s biskupom. Ten odmietol chlapca pokrstiť proti vôli otca. „Tak počkám, kým sa budem môcť sám rozhodnúť, ale v srdci budem kresťanom a nikto ma neprinúti obetovať pohanským bohom! Ani otec nie! Príde deň, keď aj

ja získam milosť Božieho synovstva. Dovtedy sa budem na tento úmysel horlivo modliť.“

Martin mal otvorené srdce a jeho spočiatku odmietavý postoj ku kresťanskej viere prelomilo osobné poznanie, svedectvo kresťanov a skúsenosť. Zisťuje, že žiť kresťanstvo je nielen krásne, ale aj ťažké, spojené s obetami i prenasledovaním. Martin nie je typ človeka, ktorý ide iba za krásnym a ľahkým. Jeho srdce sa podobá dobrej pôde, do ktorej padá zrníčko viery, ktoré prinesie stonásobnú úrodu.

ZBOŽNÁ TÚŽBA

Dvanásťročný Martin bol so svojim priateľom Festom na bohoslužbách v bazilike. Vedel, že ako katechumen môže byť len na bohoslužbe slova. O to viac sa snažil pozorne počúvať. Diakon prečítal z Matúšovho evanjelia Ježišove slová: „Ak chceš byť dokonalejší,

NÁUČNÉ ČLÁNKY

chod', predaj čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!" Tieto slová chlapcom prenikli ako blesk. A možno ešte viac pokračovanie: „*Keď mladík počul toto slovo, odišiel smutný, lebo mal veľký majetok.*“ Platili tieto slová iba o tom mladíkovi či aj o synovi rímskeho dôstojníka? Diakonove slová rezovali v Martinových ušiach ako keby práve toto bolo pozvanie na cestu, ku ktorej ho Pán volá. Bolo teda cieľom jeho života nasledovať Pána v chudobe?

BOŽÍ HLAS

Medzitým vystúpil na kazateľnicu biskup. Biskup rozprával o mladíkovi Pachomiovi, ktorého rímski legionári odviekli z jeho rodnej dedinky pri Níle do vojenskej služby. Tam medzi vojakmi spoznal a prijal kresťanskú vieru, dal sa pokrstiť a stal sa zbožným pustovníkom. Založil kláštor, ktorý sa stal útočiskom mnohých rehoľníkov. Spoločne svoj život posväcujú prácou a modlitbou. Martin počúval so zatajeným dychom. Bolo mu, akoby počúval Boží hlas, ktorý ho volá k životu v chudobe a odriekaní ako pustovník na bre-

hu Nílu. V hlave cítil zmätok, ale jeho srdce horelo ako srdce emauzských učeníkov, keď spoznali Pána. Vedel, že tento sen sa aj preňho raz stane skutočnosťou.

ŽIVOT V ARMÁDE

Počas nasledujúcich desiatich rokov Martin absolvoval vojenskú školu, nastúpil do služby v armáde a stal sa najlepším šermiarom, jazdcom i lukostrelcom. Ako katechumen s priateľom Festom priviedol k viere nejedného mladíka, ba aj učiteľa filozofie, no sám sa kresťanom stať nemohol. Ponúkala sa mu úspešná kariéra vojaka, no zároveň mal vždy na pamäti biskupove slová z onej kázne. Neraz, keď ho chválili alebo povýšili, si opakoval: „*Ale najvznešenejšie je stať sa svätým...*“

Zodpovedne si plnil svoje povinnosti a dušu, hoc ešte nepokrstenú, ozdoboval skutkami kresťanských čností. Uvedomoval si, že najprv musí byť dobrým človekom, aby sa mohol stať dobrým a raz svätým kresťanom.

Ondrej Švančara,
správca farnosti

ZDROJ: (Katechézy o sv. Martinovi z Tours z Manuálu k sláveniu Jubilejného roka sv. Martina v spišskej diecéze

SVÄTÝ MARTIN V BOJI PROTI DIABLOVI

Katechizmus Katolíckej Cirkvi učí, že diabol nie je niečo abstraktné, ale označuje osobu, satana, Zlého, anjela, ktorý sa stavia proti Bohu. (Porov. Katechizmus Katolíckej Cirkvi 2851) Aj samotného Pána Ježiša diabol pokúšal na púšti. Ježiš, ako pokorný Mesiáš, ako vyvolený Syn Otca, víťazí nad satanom. (Porov. Lk 4, 1-12) Aj svätého Martina pokúšal a napádal diabol. Martin podľa vzoru Pána Ježiša nad ním víťazil.

DIABOL SA SNAŽÍ NAHÁŇAŤ STRACH

Diabol sa často snažil Martinovi škodiť a robil si z neho blázna. Preto sa mu ukazoval v najrôznejších podobách. Raz sa ukázal v osobe Jupitera, inokedy ako Merkúr, často brával na seba podobu Venuše alebo Minervy (rímske pohanské božstvá). Martin sa mu vždy postavil znamením križa alebo modlitbou. Často bolo počuť rev, ako na neho dav démonov zúrivým hlasom kričal, ale Martin rozpoznal, že je to všetko ničotné šialenie a nenechal sa nástrahami vyviesť z miery.

Niektorí z bratov dosvedčili, že počuli démona, ako nepríčetne kričí na Martina, prečo prijal do kláštora niektorých bratov, ktorí kedysi rôznymi pochybeniami zmarili svoj krst (v tomto starovekom období neexistovala častá spoveď ako dnes, praktizovalo sa len celoživotné pokánenie za tzv. kapitálne hriechy, ako modlárstvo, vražda či cudzoložstvo), a ako vyrátava prehršky jednotlivých mníchov.

Nato Martin pevne odpovedal, že lepší život staré hriechy zmýva a Pánovým milosrdenstvom sú hriechu pozbavení tí, čo hrešiť prestali. Tu diabol povedal, že previnilec nedosiahne zľutovanie a raz padnutý človek už nepozná Pánovu zhovievavosť.

Nato Martin zvolal: „Keby si ty, úbožiak, zanechal prenasledovanie ľudí a ľutoval svoje hriechy, keď je súdny deň tak blízko – ja by som ti v pravej dôvere v Ježiša Krista sľúbil milosrdenstvo!“

DIABOL AKO NIČIVÁ SILA

Jedného dňa sa diabol vrátil s obrovským revom do Martinovej cely, v ruke držal zakrvavený býčí roh (symbol pohanského božstva) a jačal od radosti zo spáchaného zločinu: „*Kde je Martin, tvoja sila? Práve som zabil jedného z tvojich*“.

Martin hneď zvolal bratov a povedal im, čo sa od diabla dozvedel. Nariadil, aby sa pozreli do ciel jednotlivých bratov, kto to bol postihnutý tým nešťastím. Čoskoro mu oznamujú, že nechýba nikto z mníchov, ale jeden vidiečan, ktorý bol najatý, aby priviezol drevo, išiel do lesa. Martin nariadil, aby mu niekoľko ľudí vyšlo v ústrety.

Nedáľe kláštora ho našli polomŕtveho. Z posledných síl im ešte stačil povedať príčinu zranenia a smrti: Keď pristúpil k postroju, aby utiahol uvoľnené viazanie, vytrhol sa jeden býk z jarma a vrazil mu rohom do brucha. Potom netrvalo dlho a muž vydýchol naposledy.

MARTIN ROZKAZUJE DIABLOVI

Tiež sa prihodilo, že sa Martinovi na spiatocnej ceste z Trevers postavila do cesty krava, ktorá bola hnaná démonom. Opustila svoje stádo, bezhlavo útočila na ľudí a už mnohých nepekne zranila.

Keď sa približovala, začali ľudia, idúci ďaleko za ňou, kričať, aby sme si dávali pozor. Krava k nám dorazila so šialeným a hrozným pohľadom. Tu Martin zdvihol ruku a prikázal jej, aby zastala. Na tieto slová sa krava zastavila a už sa ani nehla. Potom si Martin všimol, že na jej chrbte sedí démon. A oboril sa na neho: „*Odiď, ničomník, a prestaň obťažovať toto nevinné zviera!*“ A zlumpáčený duch poslušne odišiel.

Jalovička veľmi dobre chápala, že bola oslobodená. Uspokojila sa a ľahla si svätcovi k nohám. Potom na Martinov príkaz odišla k svojmu stádu a miernejšie ako ovečka zamiešala sa medzi ostatných.

MARTIN SA NEDÁ OKLAMAŤ

Jedného dňa sa diabol obklopil purpurovým svetlom, aby mohol pomocou jasnej žiary Martina ľahšie oklamať.

Obliekol sa (diabol) do kráľovských šiat, na hlavu si nasadil diadém zhotovený zo zlata a drahých kameňov, obul si pozlátané črievce a predstúpil pred modliaceho sa Martina s tvárou rozjasnenou radosťou. Všetko by si človek mohol myslieť, len nie, že je to diabol. Keď ho Martin uvidel, bol úplne ochromený. Panovalo hrobové ticho. (Diabol predstieral druhý Kristov príchod na konci čias).

Prvý prelomil mlčanie diabol: „*Pozri sa poriadne, Martin, som Kristus. Pri príchode na Zem som sa chcel ako prvému ukázať tebe*.“ Pretože Martin mlčal a neodpovedal, odvážil sa zopakovať svoju opovržlivosť: „*Martin, prečo váhaš? Ver, pretože vidíš! Ja som Kristus*.“

Tu ale duch Martinovi zjavil, že to nie je Pán, ale diabol, Martin pochopil a odpovedal: „*Pán Ježiš nepredpovedal, že príde odedý do purpurových šiat, ani že bude ovenčený diadémom. Ja neverím, že Kristus prišiel, pokiaľ ho neuvidím tak, ako trpel na kríži, a pokiaľ neuzriem rany po klincoch*.“ (Toto miesto dýcha stredovekou františkánskou zbožnosťou, úctou ku Kristovým ranám. Je to kritika začínajúcej sakralizácie kresťanského cisárstva, spojenia svetskej a duchovnej moci, tzv. cézaropapizmu).

Nato sa diabol rozplynul ako para. Celu naplnil takým zápachom, že nikto nemohol pochýbovať, že išlo skutočne o diabla.

František Benko, kaplán

ZDROJ: Manuál k sláveniu Jubilejného roka svätého Martina.
Námestovo 2016.

NAPLNENÝ ČAS

S letnými teplotami prichádza do našich životov ešte jeden benefit – dlhšie dni a viac svetla, vďaka čomu máme aj viac energie a chuti do života. Prázdniny a dovolenky naplníme relaxom a zážitkami, tie si však môžeme dopriať kedykoľvek počas roka. Únikom zo sveta povinností a úloh môže byť už od dnes vaše nové hobby. Zberateľstvo, ručné práce, hra na hudobný nástroj, obľúbený šport či chvíle strávené v prírode a pri zvieratkách sú neoceniteľným zdrojom inšpirácie do rutinného každodenného života. Prečo by ste aj vy mali mať svoj koníček?

ČAS PLYNIE INAK

Parkinsonov zákon hovorí o tom, že „*práca trvá tak dlho, ako dlhý čas si na ňu vyhradíte*“. V praxi to znamená, že ak máte pred sebou dlhý večer, pokojne ho môžete celý stráviť upratovaním, dokončovaním pracovných projektov alebo odpisovaním na emaily. Ak však máte naplánovanú skúšku zboru alebo cestu do knižnice, je veľká pravdepodobnosť, že povinnosti stihnete v kratšom čase, pretože vás poháňa vidina príjemnej činnosti. Zvyšok dňa tak venujete veciam, ktoré vám prinášajú radosť.

Keď sa už svojmu hobby začnete venovať, nastane takzvaný stav flow. Tento pojem zaviedol psychológ Mihaly Csikszentmihalyi a pomenúva ním stav, kedy zabúdame na plynutie času a naplno si vychutnávame prítomnosť. Nepremýšľame vtedy nad nákupným zoznamom ani nad večerným programom v televízii. Stav flow podporuje subjektívnu pohodu, spokojnosť so životom, sebavedomie a znižuje hladinu stresu.

KONÍČKY SPÁJAJÚ ĽUDÍ

Niektoré hobby vyžadujú samotu a sústredenie, ale mnoho z nich nás dostane do komunity, ku ktorej by sme sa inak nedostali. Je to skvelý odrazový mostík pre tvorbu nových priateľstiev, keďže sa stretáme s ľuďmi, ktorí majú radi presne to, čo my. Mnoho výskumov potvrdzuje, že sociálne kontakty sú jedným z kľúčových prvkov

Foto: Peter Lazor

šťastného a zmysluplného života, pričom práve voľnočasové aktivity podporujú vznik spoločenstiev. Podobnosť ľudí spája, ale odlišnosť ich vzájomne obohacuje.

Vďaka hobby budete zaujímavejší pre iných. Získate tak tému na rozhovor, novú vrstvu svojej identity a obohatíte svoje sebavnímanie. Svojím aktívnym a bohatým životom môžete inšpirovať aj ostatných ľudí okolo seba. Veď každý z nás sa rád obklopuje ľuďmi, ktorí v sebe majú zápal pre zaujímavé veci a rozprávaním o nich nám dokážu odovzdať kúsok pozitívnej energie.

ODBÚRANIE STRESU

Predstavte si namáhavý deň v práci, kde vás niekto skritizoval. Zapnúť si hneď po príchode domov televíziu môže byť príjemným rozptýlením, nijako to však nenapraví naše urazené ego. Namiesto toho si predstavte, že po práci vyrazíte na športový tréning alebo na hodinu kreslenia. Tieto aktivity vás jednak rýchlejšie odpútajú od problémov a zároveň vám pomôžu napraviť poškodený sebakoncept. Stále ste zamestnancom, ktorý nemal dobrý deň, ale zároveň ste atlét alebo umelec. A túto identitu vám nikto nevezme. Budete prekvapení, ako akákoľvek nová zručnosť alebo vedomosť postupne ovplyvní aj iné oblasti vášho života.

Áké hobby by ste si teda mali vybrať? Možno existuje niečo, čo ste radi robili v detstve, ale postupne ste na to zabudli. Alebo je niečo, čo ste vždy chceli vyskúšať, ale nenabrali ste odvahy. Či už to bude hranie na klavír alebo pletenie, neďajte sa odradiť a venujte mu každý deň aspoň dvadsať minút.

Zuzana Klučárová

K PRAMEŇU BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

Každoročne sa prostredníctvom Rádia Lumen organizuje púť do srdca Božieho milosrdenstva v Krakove – Lagievnikoch. Po slávnosti Sviatku Božieho milosrdenstva v Smižanoch je pre nás jednoduchová – fyzicky nenáročná púť do Krakova – príležitosťou ako nanovo prežívať vo svojom vnútri Božie milosrdenstvo a Božiu lásku.

O SESTRE FAUSTÍNE

V rámci duchovnej prípravy na púť sa v rádiu Lumen vysielali rôzne relácie s tematikou Božieho milosrdenstva. Zaujímavou bola relácia zameraná na vznik obrazu Milosrdného Ježiša. Obraz sa zrodil ako prvá forma úcty k Božiemu milosrdenstvu, ktorú nám zanechala sestra Faustína.

Život sestry Faustíny bol duchovne veľmi bohatý. Prežívala ho v zjednotení s Bohom, ktorého objavovala cez videnie v svojej duši. Jej poslaním bolo rozšíriť úctu k tajomstvu Božieho milosrdenstva. Každý rozhovor s Ježišom cez videnie si zapisovala v Denníčku, ktorý sa po jej smrti stal dôkazom a predmetom skúmania v procese jej blahorečenia a svätorečenia.

*Svätýňa Božieho milosrdenstva v Krakove
Fotky: Peter Lazor*

O OBRAZE BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

V prvom videní, ktoré sa udialo v roku 1931 v Plocku ju Ježiš požiadal, aby namaľovala jeho obraz tak, ako ho vidí. Videla ho v bielom rúchu. Jednu ruku mal pozdvihnutú k žehnaníu, druhou sa dotýkal odevu na prsiach, odkiaľ vychádzali dva lúče: jeden červený a druhý svetlý. Ježiš jej vysvetlil, že lúče symbolizujú krv a vodu, ktorá vytryskla na križi z jeho prebodnutého srdca. Obraz sa má stať prameňom, z ktorého ľudia môžu čerpať milosti a nástrojom na konanie skutkov milosrdenstva cez činy, slová a modlitbu. Má byť namaľovaný štetcom a posvätený na druhú nedeľu po Veľkej noci. Táto nedeľa sa má stať sviatkom Milosrdenstva.

Bola to náročná úloha, ktorú sama nemohla zvládnuť. Nenašla pochopenie ani u svojich predstavených, ktorým sa so svojím videním zverila.

VO VILNIUSE S OTCOM SOPOČKOM

V roku 1933 bola preložená do kláštora vo Vilniuse. Tu sa stretáva s kňazom Michalom Sopočkom, ktorý sa stáva jej sposedníkom. Vnútorne poháňaná Ježišovou požiadavkou sa mu zverí. Kňaz spočiatku zaujal odmietavé stanovisko k hodnovernosti jej videní. Nakoniec viac zo zvedavosti ako z presvedčenia sa ujal jej požiadavky. Poveril maliara Eugena Kazimirowského, aby obraz podľa pokynov sestry Faustíny namaľoval. Obraz bol dokončený v júli 1934. Faustína s výsledkom nebola spokojná. Obraz sa nezhodoval s jej vide-

ním. Uspokojili ju až Ježišove slová, že veľkosť obrazu nespočíva v kráse farby ani štetca, ale v jeho milosti.

Na základe ďalších videní naliehala, aby bol obraz vystavený k verejnej účte. Zopárkrát ho vo Vilniuse použili pri oslavách Najsvätejšieho Kristovho tela a krvi na jednom zo štyroch oltárov. Na jeho umiestnenie na verejnú účtu však nedostali od predstavených povolenie. Až po veľkom úsilí otca Sopočka obraz posvätili vo Veľkonočnú nedeľu v roku 1937 a umiestnili ho v kostole svätého Michala vo Vilniuse.

Kňaz Michal Sopočko sa stal spolušpíriteľom úcty k Božiemu milosrdenstvu. Bol v neustálom kontakte so sestrou Faustínou, ktorú pre vážnu chorobu preložili do Krakova, kde v roku 1938 vo veku 33 rokov zomiera.

Cez druhú svetovú vojnu sa kontakty s Vilniusom prerušili. Po vojne sa Vilnius stal hlavným mestom Litvy, ktorá sa stala jednou z republík bývalého Sovietskeho zväzu. Obraz sa pre sestry v Lagiewnikach stal nedostupným. Krakovský maliar Adolf Hyla sa z vďaky, že

prežil vojnu, ponúkol namaľovať nový obraz. Predlohou mu bola malá kópia obrazu od Kazimirowského a Denníček, kde Faustína mala zaznamenaný presný opis Ježišovho zjavenia. Obraz je umiestnený na oltári v bočnej kaplnke kláštorného kostola v Lagiewnikoch. Jeho verzia sa stala známou po celom svete a do súčasnej doby je najznámejším zobrazením milosrdného Ježiša Krista.

JEŽIŠU, DÔVERUJEM TI!

Obraz, ktorý sa nachádza v každom kostole, nám približuje pravdu o milosrdenstve, povzbudzuje vo viere, vedie k účte a nasledovaniu Božieho milosrdenstva. Ježiš na obraze ide akoby v ústrety človeku, hľadá naňho a svojou láskou, ktorá je zobrazená v podobe dvoch lúčov, osvetľuje jeho cestu. Pri pohľade na tento obraz sa nedá nič iné vysloviť ako: „Ježišu, dôverujem ti.“

Mária Koňaková, Teplička

(Spracované: inšpirácia – rádio Lumen
Zdroje – Denníček a internet – Teresa Tyszkiewicz: „Môj zrak spočíva na ňom.“)

Vchod do svätyně

UROBME NIEČO PRE SVOJU VIERU: AKTÍVNA ÚČASŤ NA SVÄTEJ OMŠI

(pokračovanie z minulého čísla)

MODLITBA DŇA

V slovenskom preklade Misála (to je omšová kniha) sa úvodná modlitba kňaza nazýva *Modlitba dňa*. V latinskej verzii Misála sa táto modlitba nazýva „*Collecta*“, čo neznamena nič iné ako „*zbierka, zbieranie*“. Zmysel tohto názvu je zásadný. Pred touto modlitbou kňaz osloví veriacich nahlas výzvou: „*Modlime sa.*“ Potom nasleduje predpísané ticho, počas ktorého sa kňaz a veriaci modlia vo svojom srdci a duši so zloženými rukami. Potom kňaz rozprestrie svoje ruky, akoby sa obrátil aj svojim postojom priamo k Bohu a začne oslovením, ktorým sa priamo obracia na nebeského Otca, napríklad takto: „*Nebeský Otče, ty si nám poslal svojho milovaného Syna...*“ a nasleduje vyjadrenie prosieb, ktoré kňaz v mene celej Cirkvi prednáša nebeskému Otcovi „*skrze Ježiša Krista*“.

Pri tejto modlitbe sa niekedy aj kňazi dopúšťajú tej chyby, že po výzve „*Modlime sa*“ ihneď pokračujú v modlitbe a nenechajú tam nijakú prestávku, počas ktorej by veriaci mohli v tichu duše pripojiť k modlitbe kňaza svoje modlitby za ťažkosti svojho života, za zdravie, za svoje deti, atď. a pripojiť ich k modlitbe kňaza. Kňaz, keď potom rozprestrie svoje kňazské ruky k modlitbe, akoby „*vyzbieral (collecta), zo-*

zbieral“ modlitby prítomných veriacich a potom ich predniesol priamo oslovením Boha...

Keď kňaz nechá po výzve „*Modlime sa*“, prestávku na ticho, veriaci obvykle nevedia, čo majú počas tohto ticha konať. Nevedia, že to ticho je preto, že kňaz sa modlí, ale aj očakáva modlitby veriacich, aby ich „*vyzbieral*“ a predniesol priamo nebeskému Otcovi.

Ale my už budeme vedieť, čo počas tohto ticha máme robiť. Je to čas vysloviť v našej duši svoje osobné modlitby a prosby a pripojiť ich k modlitbe kňaza.

Keďže tu kňaz predkladá Bohu nielen svoje modlitby, ale aj modlitbu Cirkvi, ako aj modlitby prítomných veriacich, modlitba dňa sa nazýva aj *predsedníckou modlitbou kňaza*. To znamená, že kňaz je zástupcom veriacich, ale i zástupcom Cirkvi a z tejto pozície aj koná. Zároveň je zástupcom Krista, Božieho Syna, ktorý sa modlí k svojmu Otcovi.

ZÁSTUPNOSŤ KŇAZA

Kňaz pri slávení svätej omše „*figuruje*“ ako zástupca Krista i ako zástupca prítomných veriacich. Napríklad pri premenení chleba a vína na Kristovo telo a krv kňaz vezme do svojich rúk chlieb a hovorí tieto slová: „*Vezmite a jedzte z neho všetci. Toto je moje telo... toto je moja*

krv...“ Z chleba a vína sa stane Eucharistia, čiže Ježiš. Teda nie „*telo kňaza*“, ani „*krv kňaza*“, hoci kňaz povedal, že „*toto je moje telo*“ a „*toto je moja krv*“. Preto naši otcovia nazývali kňaza „*alter Christus*“ (druhý Kristus), lebo kňaz koná v zastúpení Krista a Kristovou (nie svojou) mocou! Takto vysluhuje sviatosť, takto odpúšťa hriechy, takto „*tvorí*“ Eucharistiu.

Táto skutočnosť sa nesmie stať pre kňaza príležitosťou, aby sa nad veriacich povyšoval. Naopak, má ho to viesť k vyššej mravnosti a svätosti života. Veriaci právom očakávajú od kňaza určitú vyššiu mravnosť, svätosť, dokonalosť, aby im bol príkladom, ako sa žije život s Bohom už tu na zemi.

AKTÍVNA ÚČASŤ VERIACICH

Ak veriaci svätej omši nerozumejú alebo sa jej zúčastňujú bez úprimného záujmu osláviť Boha, obvykle sa na svätej omši nudia a čakajú, kedy sa obrady skončia. Treba tento postoj zmeniť, treba sa namáhať a usilovať sa aktívne prežiť účasť na svätej omši. Jednak tým, že sa budeme usilovať poznať a pochopiť gestá, modlitby a úkony svätej omše. **Treba sa namáhať**, aby sme pochopili výklad Evanjelia. Treba sa namáhať, aby sme odpovedali na výzvy a modlitby kňaza a rozumeli tomu, čo odpovedáme a prečo takto odpovedáme a nie inak.

Niekedy sa stáva, že na svätej omši sa spieva a my nemáme chuť spievať alebo nemáme hudobný sluch, alebo sme si odvykli nosiť na svätú omšu Jednotný katolícky spevník a nevieme texty omšových piesní. Alebo skratka k spevu nemáme nijaký vzťah a spievanie nás vyrušuje.

Niekedy sú pri svätej omši aj iné rušivé momenty (niekto vedľa nás spieva falošne alebo kričí malé dieťa a podobne). Tu treba povedať, že k svätej omši patria aj určité rušivé momenty spomínaného typu, lebo ide o zhromaždenie spoločenstva, nie iba o účasť nás samých. Preto sa treba nad určité „rušivé momenty“ povzniesť a niečo aj trpezlivo vydržať a zniesť. Ak nám to padne zaťažko, zoberme to ako pokánie a vydržme to! (K téme „*aktívna účasť na sv. omši*“ pozri dôslednejšie vysvetlenie v: J. Ratzinger, *Duch liturgie*, str. 139).

KŇAZSKÉ ALEBO LAICKÉ OMŠOVÉ KREÁCIE

Niekedy sa v rámci obradov svätej omše vyskytnú „rušivé momenty“ ťažšieho kalibru: sú to rôzne (umelecké?) „*vsuvky*“ kňaza alebo konkrétnych veriacich. Raz som videl, ako kňaz v omšovom rúchu v rámci svätej omše vykonal to, čo by som nazval „*jeho umeleckým prejavom*“, keď prerušil svätú omšu a zahral na fujare. Inokedy zasa organista prejaví svoj „talent“ tak, že tak nechá vyniknúť hru na organe, že spev veriacich úplne zanikne. Tým človek nadobúda dojem, akoby mal Boha „*chváliť*“ iba drevený orgán a nie hlasy živých ľudí.

Treba jasne vedieť, že **obradu svätej omše nie sú „divadelným predstavením“**, že tu nemajú miesto „*tvorivé kreácie*“ ani kňaza, ani iných veriacich (pozri napr. *Vrchol a pramen*, str. 115). Svätá omša má presne stanovené pravidlá, ktoré jej stanovila cirkevná vrchnosť (Svätý

Otec) a tieto pravidlá, ktoré sa nazývajú aj „*rubriky*“ (v Misáli sú napísané červeným písmom a predpisujú, čo má kňaz a veriaci v tej a inej chvíli konať). Tieto rubriky Misála treba presne dodržiavať a nekonať, čo sa pri svätej omši konať nemá.

STÁTIE, SEDENIE, KĽAČANIE

Pre niektorých veriacich je divné, že pri svätej omši niekedy stojíme, inokedy sedíme a zase inokedy kľačíme (to posledné je asi najťažšie).

V Ježišových časoch **sa pri modlitbe bežne stálo**, bol to normálny postoj pri modlitbe. Ale aby sme nešliadali vysvetlenie toho, že kresťania pri svätej omši niekedy stoja, možno poukázať na udalosť mučeníckej smrti sv. Štefana v Skutkoch apoštolov: videl nebo otvorené a Ježiša stáť po pravici Otca! Státie sa teologicky vysvetľuje tak, že je to veľkonočný postoj, postoj víťaza: Kristus ako víťaz stojí po pravici Otca! Ale je to i postoj, že sme pripravení a odhodlaní plniť, čo od nás žiada Boh. Keď teda napríklad pri čítaní Evanjelia stojíme, vyjadrujeme tým odhodlanie naplniť jeho slová, pripravenosť vykonať, čo nám prikazuje. Keď stojíme, vyjadruje to náš životný stav: sme pútnikmi do Božieho kráľovstva. V prvokresťanských kostoloch lavice na sedenie vôbec nejestvovali. Aj pri súčasnej svätej omši najviac stojíme.

Pri čítaniach (s výnimkou Evanjelia) a pri výklade Evanjelia **sedíme**. Je asi najpohodlnejšie, aby sme pri svätej omši sedeli, no toho sedenia tam nie je veľa. Teologicky sa sedenie

na svätej omši vysvetľuje tak, že je prejavom meditatívneho rozmýšľania nad slovom (počas liturgických čítaní) alebo spevom (žalmov).

Najťažšie pre veriacich je, **keď si máme kľačniť**. Poznáme dva typy kľačania: prostrácia (keď sa vystrieme na zem pred Bohom na Veľký piatok a pri sviatostnej vysviacke) a jednoduché kľačanie na kolenách. Niektorí autori tvrdia, že kľačanie nepatrí do našej grécko-rímskej kultúry, že nám je to čosi cudzie. Napriek tomu aj židovstvo, aj rané kresťanstvo pozná aj prostráciu, aj kľačanie (pozri Ezdráš 9,5; Sk 9,40; Sk 20,36). Kľačiac sa modlil sv. Peter i sv. Pavol. Symbolika kľačania pred Pánom spočíva v tom, že ak máme pevné kolenná, sme silní. Ak teda zohýbame svoje kolenná pred Pánom, svoju silu podriaďujeme Pánovej sile. Kľačanie sa spočíva v podriadení sa majestátu Boha. Preto sa klaniam iba Bohu. Pri súčasnej liturgii svätej omše kľačíme iba málo: pri premenení a pred ohlásením sv. prijímania. Krátkym pokľaknutím si uctieваме Eucharistiu v Bohostánku, napríklad pri príchode do kostola alebo pri odchode z kostola aj mimo svätej omše.

Tanec nepatrí do rámca obradov svätej omše. Niektorí síce hovoria o tanci, napríklad počas svätej omše v Afrike, ale tam ide o rytmicky usporiadané kroky, ktoré majú zodpovedajúcu dôstojnosť (Ratzinger, *Duch liturgie*, str. 161). Nechýbajú však takí, ktorí by ho radi do obradu svätej omše zaviedli (Berger, str. 503).

Mons. Ján Duda
(pokračovanie v budúcom čísle)

Použitá literatúra: Sväté písmo. Jeruzalemská biblia, Trnava: Dobrá kniha, 2015. *Biblia sacra vulgata Clementinam*, Torino-Roma 1946. Benedetto XVI, *Ultime conversazioni*, Garzanti: Milano 2016. Joseph Ratzinger, *Duch liturgie*, Trnava: Dobrá kniha, 2005. Joseph Ratzinger, *Vrchol a pramen*. *Texty o Eucharistii*, Kostelní Vydří, 2009. Robert Sarah, *Boh alebo nič*, Bratislava: Lúč 2016. Rupert Berger, *Liturgický slovník*, Praha: Vyšehrad, 2008. *Missale Romanum*, Editio typica, Typis polyglottis vaticanis, 1970. *Rímsky misál (slovenský úradný preklad)*, Typis polyglottis vaticanis 1980. *Liturgia (Dizionario Piemme)*, Casale Monferrato 1993.

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE

MARKUŠOVCE • LIESKOVANY • TEPLIČKA

Prvoprijímajúce deti v Markušovciach, foto: Pavol Zmuda

Prvoprijímajúce deti v Lieskovanoch, foto: Róbert Gyenes

Prvoprijímajúce deti na Tepličke, foto: Ludmila Hamráková

*Oltárik
v Markušovciach
Foto: Peter Lazor*

SVIATOK BOŽIEHO TELA

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE TEPLIČKA

V nedeľu 21. mája desať detí z fíliálky v Tepličke prijalo sviatosť prvého svätého prijímania. Po starostlivej príprave, či už v školách na hodinách náboženstva, alebo v kostole pod vedením pána farára, pána kaplána, pani Holečkovej a dievčat zo spevokolu, sa s radosťou v očiach aj v srdci stretli pred kostolom. Plní očakávania sa zúčastnili na svätej omši, kde pred zrakmi svojich najbližších po prvýkrát prijali Ježiša do svojich čistých sr-

diečok. Nadšenie v tvárach detí bolo obrovské a úprimná detská radosť spôsobila, že celá slávnosť zanechala v prítomných nádherné dojmy.

Ďakujeme za tieto deti, že dostali tú milosť, aby mohli prijať Ježiša do svojich srdiec a zverujeme ich pod Jeho ochranu a ochranu našej nebeskej Matky. Nech detská úprimnosť a čistota srdca ich sprvádza a nech stále takto s radosťou vítajú Ježiša v svojom srdci, ako ho privítali cez túto slávnosť.

Eva Lačná

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE MARKUŠOVCE

Fatimské deti: Hyacinta, František a Lucia, žili ako ostatné deti, ako tie naše markušovské. Tie, ktoré prvýkrát prijali Ježiša do svojho srdca. Markušovských bolo síce päť, ale rozhodne mali v deň prvého svätého prijímania srdcia čisté ako tri deti z Fatimy. Práve v čase stého výročia fatimských zjavení, v mesiaci máj, kedy Svätý Otec František vyhlásil Hyacintu a Františka za svätých, slnečné lúče týčiace sa spoza veže kostola vítali prvoprijímajúce deti na ich najkrajšej slávnosti. V tejto príjemnej atmosfére sme sa trochu pozhovárali.

Deti mali trochu trému i zvláštne pocity. Natešený Daniel Leško neskrýval obavy, aby sa pri omši nepomýlil. Adam Bobřík si uvedomil, že prijme Pána Ježiša do svojho srdca, tiež sa už nevedel dočkať oslavy s rodinou. Andrej Širák sa cítil výborne. Hoci bola Natália Gábrišová trochu nervózna, neukrývala radosť z prichádzajúceho stretnutia s Ježišom vo sviatosti. Nikolka Vílkovská bola trochu skúpa na slovo, ale cítila sa dobre. Hoci deti navštevujú školu mimo našej farnosti, rodičia považovali za prirodzené priviesť ich na sviatosť prvého svätého prijímania do tunajšieho kostola.

RODIČIA DETÍ

Dankova mamka tvrdila: „Doma je to krajšie, osobnejšie, nie je to hromadné.“ Andrejkova mamka dodáva, že tu boli deti krstené, tu chodia do kostola, tu bývajú, tu sú doma. I Nikolčina mamka uviedla, že v Markušovciach to je slávnostnejšie, nie návalové.

Rodičom nechýbal úsmev na tvári, pocit nadšenia i spokojnosti. Všetci považujú za dôležité privádzať deti k sviatostiam. „Je to absolútne potrebné v dnešnej dobe, kde číha veľa nástrah, aby mali základ do života,“ naznačila Andrejkova mamka. Rovnako i babička sa teší, že sa dožila takej krásnej príležitosti. Natáľkina mamka považuje za dôležitý pokoj v srdci. Nikolčini rodičia boli k viere od malička vedení, preto považujú za dôležité viesť i svoje deti podobne. „Myslíme si, že deti si to ešte až tak neuvedomujú, skôr my rodičia, no o to viac je potrebný duchovný rast našich detí,“ zhrnula Dankova mamka.

I krstní rodičia považujú za dôležité prijímanie sviatosti. „Aby boli deti spojené s Bohom,“ povedala Nikolčina krstná mama. Vzťah k Panne Márii Andrejov otec vyznal: „Toto prvé sväté prijímanie nás motivuje k tomu, aby sme i deti viedli bližšie k Panne Márii, nielen k športu a iným aktivitám, k tomu sa zaväzujem.“ Danielova mamka ju považuje za Patrónku Slovenska, za matku, ženu, ktorá dokáže pochopiť ostatné ženy i matky. Adamkova babka má vreľý vzťah k Panne Márii, no túži, aby ho mohla vnúčať ešte viac odovzdať.

ZÁŽITOK NA CELÝ ŽIVOT

Pán kaplán pripravil deťom kážeň s plagátmi, ktoré deti podnietili k odpovediam na otázky. Deti i dospelí sa zasmiali, no aj zamysleli. Na pekných príkladoch porovnávali nakupovanie v obchodoch, ponuky obchodných sietí s modlením v kostole a ponukou chrámu. Všetci si uvedomili, že podstatou života, našim pokrmom je živý Ježiš v Eucharistii, ktorého by sme mali často prijímať.

Po slávnosti už boli deti úplne spokojné. „Bolo výborne,“ odpovedali hromadne. Pociťovali spojenie s Bohom, prijatie Ježiška do srdiečok, vedeli stručne prerozprávať kážeň, tešili sa domov na obed v spoločnosti rodičov, krstných, starých rodičov a ostatných príbuzných. V závere prisľúbili, že budú chodiť do kostola často. Adamko

zvýraznil: „Tento deň si budem pamätať navždy, ako si ho pamätá i môj dedo.“

I my prvoprijímajúcim deťom prajeme, aby ostali Bohu navždy verné, aby v ich rodinách prekvitala zbožnosť, nech ich Pán požehnáva a chráni, aby podobne ako fatimské deti niesli posolstvo dobra a lásky vo svete.

Adriana Lazorová

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE LIESKOVANY

Na Deň matiek 14. mája 2017 sa kostol v Lieskovanych slávnostne zaoedel dobiela, aby štyri naše deti mohli po prvýkrát prijať Ježiša do svojho srdca. Vaneska Vrončová, Mirka Vavrová, Ninka Pavlíková a Janík Mrovčák nám v rozhovore prezradili, ako prežívali svoje prvé sväté prijímanie.

Ako prebiehala tvoja príprava na prvé sväté prijímanie?

Vaneska: Moja príprava prebiehala v kostole s tetou Zuzkou, v škole na náboženstve s pani katechétkou, ale i doma s rodičmi. Hovorili sme si o svätej omši, svätej spovedi, ktoré modlitby by sme mali vedieť. Doma sme si to všetko opakovali.

Ninka: V kostole s tetou Zuzkou Kapustovou, niekedy aj s pánom farárom. Učili sme sa modlitby, opakovali sme si Desať Božích prikázaní, mali sme sa naučiť Šesť hlavných právd a Sedem sviatostí. Tiež na náboženstve v škole sme sa učili modlitby. Našla som si tu aj nových priateľov – Mirku a Janíka. Vanesku už poznám dlhšie.

Janík: Každý piatok o 18.30 h. v kostole v Lieskovanych, kde nás teta Zuzka pripravovala na prijímanie. Na každý piatok som sa veľmi tešil a vždy som sa na stretnutie poctivo pripravoval.

Mirka: Moja príprava prebiehala v kostole s tetou Zuzkou, v škole na náboženstve, a v kostole s pánom farárom sme preberali svätú spoveď.

Ako si prežíval/a tento sviatočný deň?

Vaneska: Veľmi som sa tešila, ale zároveň som bola aj nervózna. V kostole ma tá nervozita už prešla a bola som spokojná. Bolo to nádherné.

Ninka: Veľmi som sa na tento deň tešila, nevedela som sa ho dočkať. Mamka ma učesala, mala som krásne biele šaty. Keď som mala prvýkrát prijať Eucharistiu, mala som veľký stres.

Janík: Ráno sme všetci ustávali veľmi skoro a pustili sa do posledných priprav. Po raňajkách sme sa vyobliekali a vybrali do kostola, kde nás už čakali ostatní prvoprijímajúci. Ja a ostatné deti sme sedeli úplne vpredu pred oltárom. Moji rodi-

čia a sestra v prvej lavici. Celé to prebiehalo veľmi pokojne. Zo začiatku bola atmosféra napätá, ale po chvíli sa všetko napätie rozplynulo a naplnila ma radosť a pokoj. Bol to ozaj veľký deň.

Mirka: Tento deň bol pre mňa veľmi pekný. Ráno pred svätou omšou ma kadernička pekne učesala, obliekla som si biele šaty a potom sme šli celá rodina do kostola. Mala som aj trému, najmä kým sa začala svätá omša, ale potom už všetko prebiehalo pokojne. Celý deň som si pekne užila.

Čo pre teba znamená prvé prijatie Eucharistie?

Vaneska: Je to pre mňa prvé stretnutie so živým Pánom Ježišom. Odteraz budem na svätej omši pozornejšia a budem viac rozmyšľať nad svojim správaním.

Ninka: Citím sa už staršia, už nechodím na krížiček, ale na prijímanie a je to pre mňa veľká radosť, že mi Ježiš v srdci stavia chrám.

Janík: Bolo to úžasné. Cítil som väčšiu zodpovednosť za to, čo robím, na čo myslím, za svoje skutky. Už nebudem ako úplne malé dieťa, ale už som opäť dospeljší v duchovnom živote.

Mirka: Je to pre mňa zmena, cítim sa zodpovednejšia aj za to, čo robím. Odkedy som prijala Eucharistiu, tak chodím ešte radšej do kostola. Teraz by som chcela aj každý mesiac chodiť na svätú spoveď.

Čo ťa v tento deň najviac potešilo?

Vaneska: To, že sa celá moja rodina kvôli mne stretla a že už môžem prijímať Ježiška častejšie.

Ninka: Že som prijala Pána Ježiša, že som dostala veľa darčiekov, že sme sa stretli celá rodina spolu a že celý deň bol krásny. Tiež som bola rada, že celý deň dobre dopadol.

Janík: Najviac ma potešilo prijatie Ježiša do môjho srdca prostredníctvom Eucharistie. No nemôžem povedať, že stretnutie s rodinou a všetky tie dary nie... určite áno, ale ozaj najviac, za čo aj ďakujem, je prijatie Eucharistie.

Mirka: Veľkú radosť som mala z nového bicykla, ktorý som dostala od babky a krstného, tiež som mala radosť aj z krásnych šiat, z darčiekov od rodiny, ale najviac ma potešilo to, že som prijala Ježiša do svojho srdca.

Všetkým deťom ďakujeme, že sa s nami podielili o svoju radosť z prijatia Pána Ježiša.

Veronika Šebestová

AKO PREŽIŤ PRÁZDNINY? NAPLNO!

Konečne sa blížia dlhé teplé dni a voňavé letné noci. Čas prázdnin, na ktoré sa na konci školského roka tešia všetky deti. Sú najmä na to, aby sme si odpočinuli od práce, školy, bežnej zabehnutej rutiny. No bolo by smutné, ak by prázdniny boli len o odpočinku, leňošení, ničnerobení, ak by sme ich strávili za počítačom či televízorom. Prázdniny nám môžu dať oveľa viac, ak sú prežité aktívne a naplno. Sú veľkou príležitosťou zažiť niečo nové, robiť veci, na ktoré nám bežne neostáva čas, ísť na nepoznané miesta, do prírody, a najmä stretnúť sa s mnohými ľuďmi, priateľmi, ktorí nás v mnohom obohatia. To všetko môže byť zdrojom nádherných spomienok v budúcnosti. Ako si teda naplánovať prázdniny, aby boli prežité zmysluplne?

SPOLOČNÝ ČAS

Pracujúci rodičia musia každé leto riešiť otázku, kde budú ich deti tráviť čas, ktorý oni musia odpracovať. Veľakrát si postupne raz jeden a raz druhý vyberú dovolenku, aby aspoň jeden mohol ostať s deťmi a bolo o ne postarané. Takto síce vykryjú veľkú časť prázdnin, no ochudobnia sa o

spoločné – rodinné zážitky. Tie sú pritom z celých prázdnin najcennejšie. **Kto totiž nie je v prítomnosti svojich detí, nebude ani v ich spomienkach.** Ak si rodina nevie nájsť na seba čas počas prázdnin, tak kedy potom? Preto je veľmi dôležité naplánovať si aspoň časť prázdnin spolu ako rodina. Je to nesmierne vzácny čas na to, aby sa vzťahy v rodine stmelili a obohatili.

ČAS PRE SEBA

Je však dobré, ak si rodičia nájdu nejaký čas aj sami pre seba. Počas roka sa o deti starajú, zabezpečujú všetky ich potreby, chodia do práce a udržiavajú domácnosť. Na seba navzájom im už takto neostáva veľa času. Pre rodičov je dobré, ak aspoň chvíľu strávia bez detí, a užijú si vzájomnú prítomnosť naplno. Majú tak možnosť vyrozprávať sa, pripomenúť si opäť časy svojej zamilovanosti, myslieť viac jeden na druhého. Domov k deťom sa tak vrátia odpočinní, šťastní a plní novej energie.

U STARÝCH RODIČOV

A čo v čase, keď musia obaja rodičia pracovať? Medzi naj-

Foto: Peter Lazor

Križová cesta pri príležitosti Dňa otcov na Tepličke
Foto: Jozef Sendrej

krajšie letné zážitky nepochybne patria tie u starých rodičov. Prázdniny u starých rodičov majú úplne inú atmosféru. Voňajú jahodami a čerešňami zo záhrady a babkinými pečenými buchtami. Je to pocit domova, voľnosti a veľkej lásky, ktorú starí rodičia svojim vnúčatám dávajú zo srdca. Zároveň je to najistejšia opatera. Veď komu by sme vo veci svojho dieťaťa verili viac, ako našim rodičom? Máme tak istotu, že deti sú v láskavom prostredí. Pre obe strany – deti i starých rodičov je to príjemná zmena a veľké obohatenie. Deti babkám a dedkom spestria všedné dni a starí rodičia im dokážu veľa odovzdať. Kto by nerád počúval ich príbehy a zážitky? Tiež je tu možnosť stretnúť sa u starých rodičov aj s ostatnými bratrancami a sesternicami a spolu zažiť nezabudnuteľné chvíle.

V KOMUNITĚ

Medzi moje nezabudnuteľné prázdninové zážitky patrí určite aj čas strávený na duchovných cvičeniach pre dievčatá. Bola to pre mňa príležitosť stíšiť sa, zamyslieť, hlboko nazrieť do svojej duše, uniknúť na chvíľu vonkajšiemu svetu, zažiť nekonečný pokoj, modlitbu a tak blízku prítomnosť Boha. Zároveň som si tam našla nové kamarátky. Určite by som svojim deťom dopriala aj takýto druh prázdninovania.

Do spomienok sa mi vryl aj pobyt na skautskom tábore. Bolo to pre mňa úžasné dobrodružstvo – spať v stane v lese, zbierať bobríkov odvahy, žiť v „sťažených podmienkach“, vystačiť si s nevyhnutným, jesť jednoduchšiu stravu, umývať sa v studenom potôčiku, prekonať pešo mnohé kilometre, byť neustále v prírode a zažiť kopec zábavy s novými kamarátmi.

STRETNUTIE RODÍN

Tiež sa mi veľmi páči napríklad stretnutia viacerých rodín. Už dva roky po sebe si rodiny z Lieskovian zorganizovali „Offline víkend“ na chate v Markušovskej doline, kde spoločne a aktívne strávili perfektný víkend v prírode. Nechýbali súťaže, šport, kúpanie v potoku, hľadanie pokladu, guľáš, večerná opekačka, gitara, nočná cesta lesom, hry či návšteva bane. Rodiny tak boli spolu, deti prežili kopec zábavy aj so svojimi rovesníkmi a rodičia si užíli aj vzájomnú dospelácku spoločnosť. Dúfam, že v tejto tradícii budú naše rodiny pokračovať aj naďalej.

Nemusíme ísť hneď na dovolenku k moru, aby sme mali tie najkrajšie prázdniny. Dôležité je, s kým ten čas strávime a ako. Prajem teda všetkým nezabudnuteľné leto – prežitú naplno.

Veronika Šebestová, Lieskovany

SVÄTICI, KTORÍ NÁM DOKÁZALI, ŽE BOŽIA MILOŠŤ JE VÄČŠIA NEŽ NAŠE HRIECHY.

KRÁĽ DÁVID

Zo všetkých kráľov a panovníkov v Starom zákone patrí Dávid k jedným z najväčších. Bojovník a kráľ, dobyvateľ a zjednotiteľ, muž, ktorý nasledoval Boha. Svojou vládou zjednotil izraelské kmene, no zároveň upevnil vieru svojho ľudu. Dávid bol natoľko výnimočný, že sám Ježiš – Boh je v Novom zákone mnohokrát pomenovaný aj ako Syn Dávidov.

Avšak tak ako mnohé iné veľké osobnosti Svätého písma, aj Dávid bol človekom zápasiacim so svojimi chybami a hriechmi. Diabol ho dokázal naviesť na zlé skutky. Bol schopný cudzoložstva, zrady a vrážd pre vlastné výhody. Človek, ktorý bol verný Bohu, ktorému Hospodin daroval milosti a moc, upadol natoľko, že dokázal ublížiť jednému zo svojich najvernejších a najstatočnejších vojakov, poslať ho na istú smrť. A to všetko v klamlivej predstave, že bude môcť užívať plody svojho hriechu. Takáto situácia nám pripomína prvých ľudí, Adama a Evu v raji, ktorí bezhlavo hltajú každé slovo hada s nádejou v to, že im budú otvorené oči. Je to podlý nástroj Zlého – klamstvo. Oklame nás veľmi rafinovane. Veríme v to, že

pravé uspokojenie nájdeme v tom, čo sa nám zdá lákavé. Po užití každý dostane akúsi opiču z hriechu, kedy si uvedomí: „*Toto ma nenaplní.*“ Človek sa môže zachovať dvojako. Hľadať uspokojenie, ktoré nikdy v hriechu nenájde, alebo sa obrátiť na Boha, s pohľadom upretým do zeme a uznaním toho, že jediné uspokojenie je možné nájsť len v ňom, v našom Otcovi.

Ktorú možnosť si vybral Dávid?

„Zmiluj sa, Bože, nado mnou pre svoje milosrdenstvo a pre svoje veľké zľutovanie znič moju nepravosť.

Úplne zmy zo mňa moju vinu a očisť ma od hriechu.

Vedomý som si svojej nepravosti a svoj hriech mám stále pred sebou.

...

Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného.“

(Ž 51)

MÁRIA MAGDALÉNA

Keď sa pominula sobota, Mária Magdaléna a Mária Jakubova i Salome nakúpili voňavé oleje a išli ho pomazať. V prvý deň týždňa, skoro ráno, po východe slnka, prišli k hrobu a hovorili si: „*Kto nám odvalí*

kameň od vchodu do hrobu?“ Ale keď sa pozreli, videli, že kameň je odvalený; bol totiž veľmi veľký. Keď vošli do hrobu, na pravej strane videli sedieť mladíka oblečeného do bieleho rúcha a střípli. On sa im prihovoral: „*Neľakajte sa! Hľadajte Ježiša Nazaretského, ktorý bol ukrižovaný. Vstal z mŕtvych. Niet ho tu. Hľa, miesto, kde ho uložili.*“

Tieto slová adresoval anjel aj Márii Magdaléne. Promiskuitnej žene, notorickej hriešnici, zviazanej hriechom natoľko, že ju posadilo sedem zlých duchov. (Lk 8,2)

A predsa si ju Ježiš vybral, našiel, aby aj na nej dokázal svoju milosť a lásku voči kajúcnikom, ktorá mení životy, ktorá dáva príležitosť hriešnikom, aby žili v plnosti.

Mária Magdaléna, sprevádzajúca Krista pri jeho najväčšom utrpení, slúžiacca, patriaca medzi prvých svedkov Ježišovho vzkriesenia. Neboli to apoštoli, ktorí zostali s Ježišom do poslednej chvíle pred jeho smrťou. Bola to zranená, spoločnosťou opovrhovaná jednoduchá žena, dotknutá Ježišovou láskou.

(Becky Roach: *Saints who prove God's grace is bigger than our sin*)

Preklad: Annamária Salanciová

ZA KOHO ALEBO ZA ČO?

Každá naša modlitba je vyjadrením vďaky a chvály Bohu za všetky milosti a dary, ktoré dostávame v každodennom živote. Súkromná modlitba je rozhovor s Bohom, kde mu zverujeme naše trápenia, naše tajné sny.

Úmysel našej modlitby má vychádzať z hĺbky nášho srdca, má byť dobrý a pre nás nezištný. Nezabúdajme však, že Boží plán nepoznáme a jeho zámer je nevyspytateľný, no nikdy neublíži, skôr naopak, ochráni nás od zlého a je v náš prospech. Preto nezabudnime zakončiť našu prosbu slovami: „nie moja, ale Tvoja vôľa nech sa stane!“

SVÄTÝ DOMINIK

O modlitbu posvätného ruženca sa postaral svätý Dominik, zakladateľ Rehole kazateľov (dominikánov), ako účinný prostriedok šírenia Kristovej lásky medzi ľuďmi a ich evanjelizácii. Táto modlitba je venovaná Panne Márii za jej orodovanie u svojho Syna, Ježiša. Prvoradým cieľom Dominikánskeho mariánskeho centra na čele s promótorom pre ruženec je šírenie ružencového apoštolátu v duchu stáročiami overenej dominikánskej tradície, šírenie evanjeliového posolstva vzájomnej lásky na pozadí modlitby posvätného ruženca a z toho vyplývajúceho dobra medzi ľuďmi (skutky duchovného a telesného milosrdenstva ako napríklad návšteva chorých, odporovanie sociálne slabších rodín a pod.). V tomto duchu sa snaží nasledovať aj naše ružencové spoločenstvo a pred každou svätou

omšou sa modlíme jeden ruženec s konkrétnym úmyslom.

ÚMYSLY V JEDNOTLIVÉ DNI

V pondelok je úmysel za živých a zomrelých členov RB a za reholu dominikánov. V úmysle za živých členov RB je zahrnutý svetský, čiže telesný život postavený na základe katolíckej náuky a pre zomrelých členov RB je to orodovanie za duše v očistci. Ďalej sú tu úmysly, ktoré konajú bratia dominikáni (ako sú misie na rozšírenie katolíckej viery, na upevnenie viery konajú duchovné obnovy vo farnostiach a duchovné cvičenia, činia aj telesnú pomoc pre ľudí na Slovensku, ale aj v iných krajinách, vyprosujú za nových rehoľníkov, za pokoj vo svete, za jednotu kresťanov, a iné). V utorok sa modlíme za obrátenie hriešnikov, večnú spásu zomierajúcich a za duše v očistci. Tu dávam na vedomie, že tento úmysel stále pripomína Panna Mária vo svojich zjaveniach sa ľuďom. V stredu sa modlíme s úmyslom za našu farnosť, čo zahŕňa všetkých veriacich v našej dedine, farnosti. Aby žili podľa Božích zákonov, boli zdraví a aby sa im darilo v rodine aj v práci. Piatky sú venované za naše deti a mládež, za správnu voľbu životného partnera a za dobré povolanie,

Socha v markušovskom kostole
Foto: Peter Lazor

aby ich kroky životom riadil náš Pán, Boh. Nedeľa je venovaná duchovným pastierom. Na 1. svätej omši sa modlíme za kňazov našej farnosti a za kňazov a rehoľníkov pochádzajú

júcich z našej farnosti a na 2. svätej omši zas za biskupov, kňazov a rehoľníkov našej diecézy, za potreby našej diecézy a aj za Svätého Otca a na jeho úmysly. Tu opäť pripomínam, že pri zjaveniach Panny Márie bola aj táto jej žiadosť, aby sme si vyprosovali modlitbami dobrých duchovných pastierov, kňazov a aby sme sa modlili aj za Svätého Otca (13. mája 1981, bol na Jána Pavla II., na Námestí sv. Petra vo Vatikáne spáchaný atentát. Dátum atentátu sa symbolicky zhoduje s výročím zjavenia Panny Márie vo Fatime, kam Svätý Otec po vyzdravení putoval z vďaky za záchranu života).

MODLITBA RUŽENCA

Modlitba ruženca sa stáva duchovnou cestou, na ktorej je Mária matkou, učiteľkou a sprievodkyňou, pomáhajúcou veriacim svojím mocným orodovaním. Modlenie ruženca sa končí modlitbou na úmysel pápeža, čo otvára pohľad modliaceho sa aj na širší rozmer potrieb týkajúcich sa celého sveta. Prehľad na celý rok 2017, úmysly Apoštolátu modlitby, vybrané Svätým Otcom spolu s úmyslami Konferencie biskupov Slovenska nájdeme na internete. (viď. Zdroj) Pomáha kresťanom v modlitbe, aby ju úzko prepojiť s osobným životom a s poslaním všeobecnej Cirkvi. Robia tak formou obetovania každodenných radostí i starostí na úmysly vybrané pápežom.

Ukážka osobnej MODLITBY OBETOVANIA DŇA:

Nebeský Otče, obetujem ti celý svoj deň a svoje modlitby, práce, radosti aj utrpenia v spojení s tvojím Synom Ježišom Kristom, ktorý sa ti stále obetuje vo svätej omši za spásu sveta. Nech ma Duch Svätý vedie a nech mi dá silu svedčiť o tvojej láske. S Pannou Máriou, Matkou nášho Pána a Matkou Cirkvi, prosím za úmysly Svätého Otca na tento mesiac.

Za koho alebo za čo sa teda máme modliť?
Naše úmysly posvätného ruženca sú nielen pre nás, členov RB, ale aj za našu farnosť, za bratov dominikánov a ich úmysly, za zomrelých, za duchovných a k nim sú pripojené aj úmysly Svätého Otca, ktoré sú aj za potreby sveta. A aby Cirkev povzbudila tento cirkevný rozmer ruženca, obohatila ho aj o možnosti získania odpustkov pre tých, ktorí sa ho modlia za požadovaných podmienok.

Renáta Regecová

Zdroje: <http://www.dmc.sk/cinnost/cinnost.html>
<http://www.ttkbs.sk/view.php?cislocianku=20170103022>

SPOLUCÍTENIE

Nás rodičov často trápi správanie sa deti voči rovesníkom. Nechcú si požičať hračky, vytrhávajú si ich z rúk, zdajú sa nám byť egoistické, netolerantné. Ak ide o deti do troch rokov je to prirodzené. Je však úplne namieste s výchovou k empatii začať čím skôr i napriek ranej tvrdohlavosti.

Paradoxne psychológovia tvrdia, že obdobie vzdoru je dôležité pre vývin empatie. Vzdor ukazuje, že dieťa chápe seba ako samostatnú bytosť a je si vedomé existencie „druhých“. Vekom sa empatia môže prehĺbovať predovšetkým vo vzore správania rodičov. Dieťa si všima správanie rodičov voči sebe, voči jeho súrodencom, voči nemu samotnému. Je vhodné, ak vidí prejavy ľútosti a odpustenia, prosby či vďaky, súcitu voči druhým. Ako inak, tiež prejavy pochvaly, uznania, lásky, podpory či radosti sú na mieste. Skúsenosť pre dieťa znamená omnoho viac než iba slová. Rovnako pomáha všimáť si pocity detí a pomenovať ich: „Výzeráš unavené. Dlhá cesta ťa určite vyčerpala.“ Alebo: „Táto polievka ti chutí, však?“ Alebo: „Chápem, že si teraz smutný.“

Učme ich empatii smerom k rodičom, môžeme požiadať o pomoc v prípade bolesti hlavy, únavy. Všimajme si spolu ľudí na ulici, v obchode, kamarátov pri hre. Naučme deti zdravieť sa okoloidúcim. Pri rodinných posedeniach možno podebatovať, nechať priestor vyjadriť svoj názor na etické otázky, programy v televízii, dianie v spoločnosti, primerane veku. Akýkoľvek dobrovoľnícky čin nám pomôže spojiť sa so svojim okolím a deti sú jeho súčasťou. Veľmi často si práve pri takýchto aktivitách uvedomia, že mnohí ľudia okolo nemajú také šťastie ako ony.

Prekvapivo možno znie ostatné dôležité odporúčanie – čo najviac deťom čítať s prvkami prejavov emócií. Deti, ktorým rodičia veľa čítajú, sa vedú automaticky vcítiť do myslenia i pocitov iných ľudí.

Adriana Lazorová

Zdroje: <https://eduworld.sk/cd/eliska-herinkova/3416/4-sposoby-ako-viest-dietu-k-empatii>,
<http://mamaaja.sk/clanky/batola/ako-sa-die-a-uci-empatii>

SPOMIENKY NA KŇAZA

Narodil sa pred 115 rokmi. Ubehlo 77 rokov odvtedy, čo sa stal farárom v Markušovciach, kde pôsobil 41 rokov. Prísny zjav, pevná viera, oddanosť svojmu povolaniu, pomoc a štedrosť sú asociácie, ktoré v ľuďoch vyvolával. Markušovský farár – **Ján Skrak**.

RODINNÉ ZÁZEMIE

Ján Skrak sa narodil 28. júna 1902 v Krompachoch, ako syn rodičov Jána a Anny rod. Valkovskej. Pochádzal z dvanásťich detí – pomerne vzdelaných: on bol kňazom, ďalší brat právnik a tretí učiteľ. Zo sestier bola jedna lekárka, ďalšia učiteľka. Už od detstva pomáhal svojmu otcovi – roľníkovi pri hospodárstve.

KŇAZSKÉ POVOLANIE

Po vysviacke bol ustanovený za kaplána v Spišskom Hrhove, kde pôsobil vyše pol roka. Od 1. júla 1928 začal spravovať farnosť Liptovský svätý Ondrej. Vo svojej prvej farnosti mal veriacich roztrúsených po perifériách a osadách, s celkovým počtom 180. Život na Liptove nebol pre kňaza ľahký. Keďže bolo potrebné kostol a faru

opravovať, pán farár Skrak si zobral pôžičku na vlastné meno, na ktorú dal zastaviť svoj kongruálny plat, čím sa dostal do značnej núdze.

V roku 1939 mu biskup Ján Vojaššák zveril redaktorstvo časopisu Svätá Rodina.

Po dvanástich rokoch pôsobenia v Liptovskom sv. Ondreji sa Ján Skrak vrátil na svoj rodný Spiš – do Markušoviec, kde prišiel 6. februára 1940. Od 1. mája 1950 do 30. septembra 1951 spravoval okrem markušovskej farnosti aj rudniansku expozitúru.

Ján Skrak istý čas pôsobil aj vo funkcii diecézneho cenzora. Do dôchodku odišiel 1. júla 1981. Kým vládol, vypomáhal za pôsobenia pána farára Vitkovského, v kostole v Tepličke. Zomrel 18. augusta 1988 v 86. roku života a v 60. roku kňazstva. Svoj život dožil a pochovaný je v Tepličke nad Hornádom. O jeho hrob sa dodnes stará Mária Gbúrová, ktorá ho doopatrovala. ▶

Ján Skrak, prvý zľava

Fotky: archív rod. Lazorovej

ZO SPOMIENOK FARNÍKOV

Jeho farníci si na neho spomínajú ako na osobu, ktorá vzbudzovala rešpekt a pôsobila veľmi prísny dojem. Keďže vo farnosti Markušovce pôsobil desiatky rokov, mnohí si ho pamätajú ako ústrednú osobnosť svojho duchovného života, ktorá ich sprevádzala od krstu, cez hodiny náboženstva až po prijatie ostatných sviatostí. Pán farár Skrak bol vzdelaný človek, mal záľubu v čítaní a veľkú knižnicu. Hovoril výborne po maďarsky. Chodieval na duchovné cvičenia do kláštora Pannonhalma v Maďarsku. Bol veľmi nábožný a veľa sa modlil, bol to kňaz modlitby. Ráno vstával o piatej a o pol šiestej už šiel do kostola, kde zotrúval v modlitbe do pol siedmej, kedy začínala svätá omša.

UČITEĽ

Dnešná stredná generácia si ešte živo vybavuje hodiny náboženstva, kde ilustroval Božiu všemohúcnosť slovami, že keď Boh chce, aj školská ta-

buľa sa premení na čokoládu. Či dlhšie poznámky, v ktorých každá veta v diktovanej forme končila slovom bod, čo zmiatlo nejedného žiaka a namiesto interpunkčného znamienka – bodky – s nepochopením písal slovo bod za každou vetou. Pán farár vedel učiť a viedol aj prednášky pre kňazov, rekolekcie.

FARÁR

Kým ešte bolo menej kňazov a nemal kaplána, všetko vo farnosti musel zvládať sám. V tom čase ešte veriaci z Tepličky chodili na sväté omše do Markušoviec, väčšinou peši. A na Tepličku chodil pán farár Skrak na konskom povoze slúžiť svätú omšu len každú tretiu nedeľu. Poniectorí si spomenuli aj na fakt, že skoro ráno vstával, aby spovedal tak často, ako sa len dalo, či bola sobota či nedeľa, pretože si uvedomoval dôležitosť vysluhovania tejto sviatosti.

Kázal vždy z „kancla“ a za jeho pôsobenia platil v kostole pevný zasadací poriadok. Každý mal svoje miesto: vydaté ženy, slobodné ženy, dievky na vydaj, muži i deti. Za pôsobenia

pána farára Skraka sa v Tepličke robila veľká renovácia interiéru kostola. Počas vojny bol črepinou bomby poškodený hlavný oltár, ktorý musel byť odstránený. V rámci renovácie bol kostol vymalovaný. Ukončenie opráv bolo zavŕšené posvätením kostola 16. októbra 1956.

Pani Mária Gbúrová, ktorá od roku 1968 až do roku 1981 robila „gazdiňu“ na markušovskej fare a opatrovala pána farára až do jeho smrti, spomína, že za života pána farára sa kňazi často stretávali, boli súdržní. Často ho navštevovali nielen na fare v Markušovciach, ale aj keď bol na odpočinku v Tepličke.

POSLEDNÉ DNI

Na smrť sa pripravoval. Keď pánovi farárovi 15. augusta 1988 na sviatok Nanebovzatie Panny Márie stúpila teplota, udelil mu pán farár Boržík sviatosť pomazania chorých. O tri dni – 18. augusta pán farár Skrak vo veku 86 rokov opustil tento svet. Za účasti 86 kňazov a mnohých veriacich bol v nedeľu 21. augusta pochovaný na cintoríne v Tepličke – podľa svojej poslednej vôle.

POĎAKOVANIE

Moje poďakovanie patrí našim farníkom, ktorí boli ochotní podeliť sa so svojimi spomienkami a vyskladať mozaiku života a osobnosti pána farára Skraka. Osobitne Tepličanom: pani Márii Koňakovej, pánovi Jozefovi Sendrejovi za aktívnu pomoc pri zisťovaní informácií a rozhovor s pani Máriou Gbúrovou, i samotnej pani Márii, ktorá nám poskytla veľa vzácných spomienok a pomohla nám priblížiť obraz života pána farára Skraka.

Barbora Klučárová

NOC ČÍTANIA BIBLIE

V dňoch 28. – 29. apríla sa uskutočnila v ZŠ s MŠ Markušovce Noc čítania Biblie pod vedením pána kaplána Františka Benka, pani učiteliek a animátorov z eRka. Noci čítania Biblie sa zúčastnilo 60 detí.

Témou tohto ročníka bolo Ako správne čítať a rozumieť Svätému písmu. Na osobnostiach ako sú Mojžiš, Ezechiel, Nehemiáš, Filip, Ján sme si ukázali, ako oni vnímali Božie slovo a akoby sme mali byť my otvorení pre Božie slovo. Na programe bola aj nočná adorácia v kostole, kde sme pred Eucharistiou spolu rozjímali nad nočnými rozhovormi Ježiša s Nikodémom. Nechýbala ani nočná hra.

Deťom trochu chýbal nočný spánok, ale isto im nechýbali duchovné zážitky zo spoločenstva a z čítania a rozjímania Svätého písma

PRVÉ SVÄTÉ PRIJÍMANIE

Tohto roku v našej farnosti boli štyri slávnosti prvého svätého prijímania. Prvé bolo v Lieskovanoch 14. mája – pristúpili štyri deti, tri dievčatá a jeden chlapec. Druhé bolo rómske v Markušovciach 20. mája – pristúpilo dvadsať detí, dvanásť dievčat a osem chlapcov. Tretie bolo v Tepličke 21. mája – pristúpilo desať detí, šesť dievčat a štyria chlapci. Štvrté bolo v Markušovciach 28. mája – pristúpilo päť detí, tri dievčatá a dvaja chlapci. Veľké poďakovanie patrí všetkým ochotným ženám a dievčatám, ktoré tohto roku pomohli pripraviť deti na slávnosť prvého svätého prijímania. V Lieskovanoch Zuzana Kapustová. V Tepličke Janka Zekuciová, Vanessa Tobiášová, Frederika Kapalková, Barborka Hamráčková a Tatiana Hamráčková. V Markušovciach Monika Klučárová, Annamária Salanciová a spevokol.

PŮT DETÍ Z TEPLIČKY

Dňa 13. mája sa konala arcidiecézna púť detí do Obišoviec pri príležitosti stého výročia zjavení vo Fatime. 13 detí a 5 dospelých putovalo z Tepličky už od rána. Počas tejto púte nás čakali rôzne stanovišťa, kde sme plnili zaujímavé úlohy. Na mariánskom pútnickom mieste v Obišovciach nás čakal bohatý duchovný, kultúrny, ale aj zábavný program. Vyvrcholením tohto dňa bola svätá omša, ktorú celebroidal pomocný košický biskup Mons. PhDr. PsLic. Marek Forgáč, PhD. Na záver púte dostali deti misijnú úlohu – pomodliť sa jeden desiatok svätého ruženca doma. Prvé štyri desiatky sme sa pomodlili v priebehu dňa. Cieľ bol teda jasný, aby sa to všetko pekné a dobré púťou nekončilo, ale naopak, začínalo tam, kam sme po púti dorazili – v našich rodinách, priateľstvách a spoločenstvách.

VYDÁVA

Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany

Zodpovedná redaktorka:

Mgr. Monika Hodnická

Redaktori:

Mgr. Adriana Lazorová,

Peter Lazor

Mária Koňaková

Jozef Sendrej

Mgr. Veronika Šebestová

Ing. Renáta Regecová

Sadzba

a grafická úprava:

Dana Košková

Technické

spracovanie:

Tlačiareň Kežmarok

Jazyková úprava:

Mgr. Barbora Klučárová

Odborný konzultant:

Mgr. Ondrej Švančara

Imprimatur:

Prof. ThDr. František

Tondra, spišský

diecézny biskup

BÚ 16. 2. 1999,

č. prot. 113/99.

Registrované OÚ,

odbor školstva a kultúry

v Spišskej Novej Vsi,

reg. č. 2/99.

Náklad 1000 kusov.

Adresa redakcie:

Rím. kat. farský úrad,

Michalská 52,

053 21 Markušovce

Kontakty:

www.pokojadobro.sk

 www.facebook.com/

Pokojadobromarkušovce

Redakcia si vyhradzuje

právo upravovať

príspevky.

Nevyžiadané rukopisy

nevraciam.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj vďaka

finančnej podpore obce

Markušovce,

obce Teplička

a obce Lieskovany.

“K BOHU
JESTVUJE
TOLKO CIEST,
KOĽKO JE ĽUDÍ,
LEBO V RÁMCI
ROVNAKEJ VIERY
JE CESTA
KAŽDÉHO ČLOVEKA
CELKOM OSOBNÁ.”
(BENEDIKT XVI.)